

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31.05.2006, sp. zn. 29 Odo 332/2004, ECLI:CZ:NS:2006:29.ODO.332.2004.1

Číslo: 54/2007

Právní věta: Úkonem, kterým se v rozporu s ustanovením § 14 odst. 1 písm. e) zákona č. 328/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů provádí výkon rozhodnutí, je po prohlášení konkursu na majetek povinného i pokyn soudu výkonu rozhodnutí k tomu, aby usnesení o udělení příklepu, vydané podle § 336j o. s. ř. před prohlášením konkursu, bylo doručeno osobám uvedeným v § 336k odst. 1 o. s. ř. Jestliže soud výkonu rozhodnutí doručoval usnesení o udělení příklepu osobám uvedeným v § 336k odst. 1 o. s. ř. až po prohlášení konkursu na majetek povinného, nebylo takové doručení účinné. Je-li konkurs na majetek povinného prohlášen po doručení usnesení o příklepu vydaného podle § 336j o. s. ř., avšak před jeho právní mocí, nenabývá usnesení o příklepu právní moci.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 31.05.2006

Spisová značka: 29 Odo 332/2004

Číslo rozhodnutí: 54

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Konkurs, Výkon rozhodnutí

Předpisy: § 14 odst. 1 písm. a) předpisu č. 328/1991Sb.

§ 14 odst. 1 písm. c) předpisu č. 328/1991Sb.

§ 14 odst. 1 písm. e) předpisu č. 328/1991Sb.

§ 19 odst. 2 písm. e) předpisu č. 328/1991Sb.

§ 336j odst. 2 písm. e) předpisu č. 99/1963Sb.

§ 336k odst. 2 písm. e) předpisu č. 99/1963Sb.

§ 336l odst. 2 písm. e) předpisu č. 99/1963Sb.

§ 337h odst. 2 písm. e) předpisu č. 99/1963Sb.

§ 6 předpisu č. 328/1991Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

M ě s t s k ý s o u d v P r a z e r o z s u d k e m z e d n e 2 9 . 5 . 2 0 0 3 , v e z n ě n í o p r a v n ě h o u s n e s e n í z e d n e 5 . 1 2 . 2 0 0 3 , z a m ě t l ž a l o b u o v y l o u č e n í v e v ý r o k u s p e c i f i k o v a n ý c h n e m o v i t o s t í z e s o u p i s u m a j e t k u k o n k u r s n í p o d s t a t y ú p a d c e M . M . S o u d p r v n í h o s t u p n ě d o s p ě l k z á v ě r u , ž e n e m o v i t o s t i b y l y z a h r n u t y d o k o n k u r s n í p o d s t a t y ú p a d c e p r á v e m , j e l i k o ŷ k p r o h l á š e n í k o n k u r s u n a m a j e t e k ú p a d c e d o š l o p ř e d t í m , n e ŷ n a b y l o p r á v n í m o c i u s n e s e n í o p ř í k l e p u n a n e j v y š š í p o d á n í u d ě l e n é s o u d e m ž a l o b c i j a k o v y d r a ŷ i t e l i a p ř e d t í m , n e ŷ b y l o z a p l a c e n o n e j v y š š í p o d á n í . V e s m y s l u § 1 4 o d s t . 1 p í s m . e) z á k o n a č . 3 2 8 / 1 9 9 1 S b . , o k o n k u r s u a v y r o v n á n í (d á l e t ě ŷ j e n „ Z K V “) , n e m o h l b ý t v ý k o n r o z h o d n u t í v d ŷ s l e d k u

prohlášeného konkursu dokončen a nedošlo k přechodu vlastnictví nemovitostí na vydražitele, takže nemovitosti byly do soupisu majetku konkursní podstaty pojaty právem.

K odvolání žalobce *V r c h n í s o u d* v Praze rozsudkem ze dne 8. 1. 2004 změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobě vyhověl a označené nemovitosti ze soupisu majetku konkursní podstaty úpadce vyloučil. Odvolací soud vyšel ze skutkového stavu věci zjištěného soudem prvního stupně, neztotožnil se s ním však v právním posouzení věci. Odvolací soud především uvedl, že právo vylučující zařazení nemovitostí do soupisu majetku konkursní podstaty úpadce žalobci náleželo již v době prohlášení konkursu na majetek úpadce, neboť v té době mu na základě soudem uděleného příklepu svědčilo právo držby nemovitostí. S odkazem na ustanovení § 336l odst. 1 a 2 o. s. ř. a na ustanovení § 14 odst. 1 písm. c) až f) ZKV dále uzavřel, že prohlášení konkursu na majetek úpadce se nedotklo běhu lhůty k podání odvolání proti usnesení soudu o udělení příklepu. Uvedené usnesení tak mohlo nabýt právní moci v nepřerušném řízení o výkon rozhodnutí. Tím, že zaplatil nejvyšší podání, se pak žalobce stal (jako vydražitel) vlastníkem nemovitostí, neboť ve smyslu § 14 odst. 1 písm. e) ZKV je nepřípustným provedením výkonu rozhodnutí postihujícího majetek patřící do konkursní podstaty až rozdělení nejvyššího podání a úroků z něj (postupem podle § 337a a násl. o. s. ř.) mezi věřitele povinného. Shora uvedený názor založil odvolací soud na úvaze, že zpeněžením nemovitostí úpadce v rámci výkonu rozhodnutí se hodnota konkursní podstaty nesníží, jelikož tuto hodnotu vyjadřuje peněžní hotovost, za kterou byly nemovitosti v dražbě prodány.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalovaná včasné dovolání, namítajíc, že je dán dovolací důvod dle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., tedy, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Konkrétně dovolatelka kritizuje závěr odvolacího soudu, podle kterého ve smyslu § 14 odst. 1 písm. e) ZKV je nepřípustným provedením výkonu rozhodnutí postihujícího majetek patřící do konkursní podstaty až rozdělení nejvyššího podání a úroků z něj (postupem podle § 337a a násl. o. s. ř.) mezi věřitele povinného. Podle přesvědčení dovolatelky žalobce nenabyl nemovitosti do vlastnictví, jelikož konkurs na majetek M. M. byl prohlášen (9. 5. 2002) před tím, než usnesení o příklepu (jenž byl žalobci jako vydražiteli udělen na nejvyšší podání dne 17. 4. 2002) nabylo právní moci a před zaplacením nejvyššího podání. Usnesení o příklepu mělo nabýt právní moci až 12. 6. 2002. K 9. 5. 2002 tedy výkon rozhodnutí nebyl ještě proveden (dokončen). Dovatelka též nesouhlasí s názorem odvolacího soudu, že žalobci svědčilo právo vylučující zařazení majetku do konkursní podstaty, neboť v době prohlášení konkursu mu (po udělení příklepu na nejvyšší podání) svědčilo právo držby nemovitostí. Za rozhodující tu nepokládá držbu, nýbrž vlastnictví nemovitostí. Podle dovolatelky její názor na účinky prohlášení konkursu podporuje řada soudních rozhodnutí, např. rozhodnutí (usnesení) Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2001, sp. zn. [21 Cdo 1318/2000](#) (jde o rozhodnutí uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 5, ročník 2001, pod číslem 69) nebo stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 17. 6. 1998, [Cpjn 19/98](#) (uveřejněné pod číslem 52/1998 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek) – dále též jen „stanovisko“. Dovatelka proto požaduje, aby Nejvyšší soud zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalobce ve vyjádření navrhuje dovolání zamítnout, maje napadené rozhodnutí za správné. Je toho názoru, že udělený příklep, který jej chrání, je třeba posuzovat nikoliv do budoucna, ale zpětně, ve vztahu k pravomocnému usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 15. 1. 2002 (jde o dražební vyhlášku, v němž bylo uvedeno, že na nemovitostech nevážnou práva ani závady s nimi spojené, ani závady, které prodejem nemovitostí v dražbě nezaniknou a že vydražitel je oprávněn převzít vydraženou nemovitost s příslušenstvím dnem následujícím po vydání usnesení o příklepu). Nemovitosti proto podle žalobce do konkursní podstaty patřit nemohou. Příklep udělený před prohlášením konkursu nelze žalobci odejmout, neboť by tím došlo k porušení ochrany dobré víry žalobce. V této souvislosti žalobce upozorňuje na (podle jeho přesvědčení analogicky uplatnitelný) náleží Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. [II. ÚS 303/95](#) (jenž byl uveřejněn ve Sbírce nálezů a

usnesení Ústavního soudu, svazku 7, ročníku 1997, části I., pod číslem 14), týkající se okamžiku nabytí věci ve veřejné dražbě. Z něj usuzuje, že smluvní vztah byl založen 17. 4. 2002 příklepem (coby akceptací nabídky), takže při respektování principu zákazu retroaktivity nelze na tento smluvní vztah uplatnit zákon o konkursu a vyrovnání, který se na daný případ vztahuje teprve s účinky k 9. 5. 2002.

Vedlejší účastnice řízení na straně žalobce ve vyjádření též navrhuje dovolání zamítnout, vyslovujíc názor, že vlastnictví nemovitostí přešlo na žalobce (vydražitele) dle § 336l odst. 2 o. s. ř. ke dni příklepu, jelikož ten předcházel prohlášení konkursu. Skutečnost, že usnesení o příklepu nabylo právní moci a nevyšší podání bylo zapláceno až po prohlášení konkursu, nepokládala za rozhodnou, akcentující, že vlastnictví se nabývalo zpětně.

Dovolání je ve smyslu § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř. přípustné a je i důvodné. Nejvyšší soud proto zrušil rozhodnutí soudu druhého stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Z o d ů v o d n ě n í :

Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelkou, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem v otázce výkladu § 14 odst. 1 písm. e) ZKV.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

Pro právní posouzení věci jsou pak rozhodné především skutkové závěry, podle kterých:

- 1) Usnesením ze dne 2. 4. 2001, které nabylo právní moci 26. 7. 2001, Obvodní soud pro Prahu 4 nařídil podle rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 19. 4. 2000, k uspokojení pohledávky oprávněné A. J. W. v částce 1 502 637 Kč s příslušenstvím a podle rozsudku Krajského obchodního soudu v Praze ze dne 23. 6. 2000, k uspokojení pohledávky společnosti R. J., a. s., v částce 39 888 USD s příslušenstvím výkon rozhodnutí prodejem sporných nemovitostí, náležejících do společného jmění manželů M. a M. M.
- 2) Usnesením ze dne 17. 4. 2002 udělil Obvodní soud pro Prahu 4 při dražbě nemovitostí žalobci příklep na nejvyšší podání ve výši 3 760 000 Kč. Právní moc tohoto usnesení byla vyznačena k 12. 6. 2002.
- 3) Usnesením ze dne 9. 5. 2002 Městský soud v Praze prohlásil konkurs na majetek M. M. a správcem jeho konkursní podstaty ustanovil žalovanou.
- 4) Žalovaná sepsala nemovitosti 10. 6. 2002 do konkursní podstaty úpadce.
- 5) Žalobce složil 12. 6. 2002 u Obvodního soudu pro Prahu 4 k dražební jistotě ve výši 1 500 000 Kč dalších 2 260 000 Kč.

S přihlédnutím k době prohlášení konkursu na majetek úpadce (9. 5. 2002) a k době soupisu nemovitostí do konkursní podstaty (10. 6. 2002) je pro další úvahy Nejvyššího soudu rozhodný

především výklad zákona o konkursu a vyrovnání, ve znění zákonů č. 122/1993 Sb., č. 42/1994 Sb., č. 74/1994 Sb., č. 117/1994 Sb., č. 156/1994 Sb., č. 224/1994 Sb., č. 84/1995 Sb., č. 94/1996 Sb., č. 151/1997 Sb., č. 12/1998 Sb., č. 27/2000 Sb., č. 30/2000 Sb., č. 105/2000 Sb., č. 214/2000 Sb., č. 368/2000, č. 370/2000 Sb. a č. 120/2001 Sb.

Doba udělení příklepu na nejvyšší podání (17. 4. 2002), vycházejícího z usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí vydaného po 1. 1. 2001 a doba úhrady nejvyššího podání (12. 6. 2002) pak předurčuje Nejvyššímu soudu k posouzení příslušná ustanovení občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí ve znění zákonů č. 36/1967 Sb., č.158/1969 Sb., č. 49/1973 Sb., č. 20/1975 Sb., č. 133/1982 Sb., č. 180/1990 Sb., č. 328/1991 Sb., č. 519/1991 Sb., č. 263/1992 Sb., č. 24/1993 Sb., č. 171/1993 Sb., č. 117/1994 Sb., č. 152/1994 Sb., č. 216/1994 Sb., č. 84/1995 Sb., č. 118/1995 Sb., č. 160/1995 Sb., č. 238/1995 Sb., č. 247/1995 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 31/1996 Sb., zákona č. 142/1996 Sb., nálezu Ústavního soudu ČR č. 269/1996 Sb., zákonů č. 202/1997 Sb., č. 227/1997 Sb., č. 15/1998 Sb., č. 91/1998 Sb., č. 165/1998 Sb., č. 326/1999 Sb., č. 2/2000 Sb., č. 46/2000 Sb., č. 360/1999 Sb., č. 27/2000 Sb., č. 105/2000 Sb., č. 130/2000 Sb., č. 204/2000 Sb., č. 227/2000 Sb., č. 30/2000 Sb., č. 155/2000 Sb., č. 220/2000 Sb., č. 367/2000, č. 370/2000 Sb., č. 120/2001 Sb., č. 137/2001 Sb., č. 231/2001 Sb., č. 271/2001 Sb., č. 451/2001 Sb., č. 491/2001 Sb., č. 501/2001 Sb. a č. 317/2001 Sb.

Z ustanovení § 19 ZKV se podává, že jsou-li pochybnosti, zda věc, právo nebo jiná majetková hodnota náleží do podstaty, zapíše se do soupisu podstaty s poznámkou o nárocích uplatněných jinými osobami anebo s poznámkou o jiných důvodech, které zpochybňují zařazení věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty do soupisu (odstavec 1). Soud uloží tomu, kdo uplatňuje, že věc, právo nebo jiná majetková hodnota neměla být do soupisu zařazena, aby ve lhůtě určené soudem podal žalobu proti správci. V případě, že žaloba není včas podána, má se za to, že věc, právo nebo jiná majetková hodnota je do soupisu pojata oprávněně (odstavec

Podle ustáleného výkladu podávaného soudní praxí (srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu uveřejněné pod čísly 58/1998, 27/2003 a 9/2005 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), k předpokladům, za nichž může soud vyhovět žalobě o vyloučení majetku ze soupisu majetku konkursní podstaty podle § 19 odst. 2 ZKV (excindační žalobě), patří, že:

- 1) Označený majetek byl správcem konkursní podstaty příslušného úpadce vsnutku pojat do soupisu majetku konkursní podstaty.
- 2) Vylučovací žaloba podaná osobou odlišnou od úpadce došla soudu nejpozději posledního dne lhůty určené této osobě k podání žaloby výzvou soudu, který konkurs prohlásil.
- 3) Žalovaným je správce konkursní podstaty.
- 4) V době, kdy soud rozhoduje o vyloučení věci, trvají účinky konkursu a sporný majetek je nadále sepsán v konkursní podstatě (nebyl v mezidobí ze soupisu majetku konkursní podstaty vyloučen).
- 5) Osoba, která se domáhá vyloučení věci ze soupisu, prokázala nejen to, že tento majetek neměl (nebo ke dni vydání rozhodnutí o žalobě již nemá) být do soupisu zařazen, nýbrž i to, že právo, které vylučovalo zařazení majetku do soupisu majetku konkursní podstaty, svědčí jí.

Pro výsledek dovolacího řízení je určující, zda je dána poslední z vypočtených podmínek, jelikož o splnění ostatních podmínek neměli pochybnosti účastníci řízení ani soudy nižších stupňů.

Podle § 6 ZKV, majetek podléhající konkursu tvoří konkursní podstatu (dále jen „podstata“) (odstavec 1). Konkurs se týká majetku, který patřil dlužníkovi v den prohlášení konkursu a kterého nabyl za konkursu; tímto majetkem se rozumí také mzda nebo jiné podobné příjmy. Do podstaty nenáleží

majetek, jehož se nemůže týkat výkon rozhodnutí; majetek sloužící podnikatelské činnosti z podstaty vyloučen není (odstavec 2). Za podmínek stanovených tímto zákonem patří do podstaty také majetek jiných osob, zejména těch, které jej nabyly na základě neúčinných právních úkonů dlužníka (odstavec 2).

Podle ustanovení § 14 odst. 1 ZKV má prohlášení konkursu (mimo jiné) tyto účinky:

a) oprávnění nakládat s majetkem podstaty přechází na správce. Právní úkony úpadce, týkající se tohoto majetku, jsou vůči konkursním věřitelům neúčinné. Osoba, která uzavřela s úpadcem smlouvu, může od ní odstoupit, ledaže v době jejího uzavření věděla o prohlášení konkursu;

c) řízení o nárocích, které se týkají majetku patřícího do konkursní podstaty nebo které mají být uspokojeny z tohoto majetku, jejichž účastníkem je úpadce, se přerušují, ledaže jde o trestní řízení (v němž však nelze rozhodnout o náhradě škody), o řízení o výživném nezletilých dětí, o řízení o výkon rozhodnutí; s výjimkou řízení o pohledávkách, které je třeba přihlásit v konkursu (§ 20 ZKV), lze v řízení pokračovat na návrh správce, popřípadě ostatních účastníků řízení a správce se stává účastníkem řízení místo úpadce,

e/ nelze provést výkon rozhodnutí (exekuci) postihující majetek patřící do podstaty a k tomuto majetku nelze ani nabýt právo na oddělené uspokojení (§ 28 ZKV).

Podle ustanovení § 336j o. s. ř., příklep lze udělit tomu, kdo učinil nejvyšší podání a u něhož jsou splněny další podmínky stanovené zákonem. Učinilo-li více dražitelů stejné nejvyšší podání, udělí soud příklep nejprve tomu, komu svědčí předkupní právo, a poté, nedohodnou-li se jinak dražitelé, kteří učinili stejné nejvyšší podání, dražiteli, který byl určen losem (odstavec 1). V usnesení o příklepu soud stanoví lhůtu k zaplacení nejvyššího podání, která počíná dnem právní moci příklepu a nesmí být delší než dva měsíce. Na nejvyšší podání se započte vydražitelem složená jistota (odstavec 4).

Jak dále určuje ustanovení § 336k o. s. ř., usnesení o příklepu soud doručí oprávněnému, tomu, kdo do řízení přistoupil jako další oprávněný, povinnému, vydražiteli a dražitelům, kteří proti udělení příklepu vznesli námitky (odstavec 1). Proti usnesení o udělení příklepu mohou podat odvolání jen osoby uvedené v odstavci 1. Do 15 dnů ode dne dražebního jednání mohou podat odvolání též osoby uvedené v § 336c odst. 1 písm. a) o. s. ř., kterým nebyla doručena dražební vyhláška, jestliže se z tohoto důvodu nezúčastnili dražebního jednání (odstavec 2).

Z ustanovení § 336l o. s. ř. pak plyne, že vydražitel je oprávněn převzít vydraženou nemovitost s příslušenstvím dnem následujícím po vydání usnesení o příklepu; o tom je vydražitel povinen vyrozumět soud (odstavec 1). Vydražitel se stává vlastníkem vydražené nemovitosti s příslušenstvím, nabylo-li usnesení o příklepu právní moci a zaplatil-li nejvyšší podání, a to ke dni vydání usnesení o příklepu (odstavec 3). Vydražitel, který se nestal vlastníkem vydražené nemovitosti, je povinen vrátit ji povinnému, vydat mu užitky a nahradit škodu, kterou mu způsobil při hospodaření s nemovitostí a jejím příslušenstvím (odstavec 4).

Nejvyšší soud především shledává nepřiléhavou (pro výsledek řízení v konečném důsledku však nepodstatnou) úvahu odvolacího soudu o tom, že právo vylučující zařazení nemovitostí do soupisu majetku konkursní podstaty úpadce žalobci svědčilo (již) v době prohlášení konkursu na majetek úpadce, neboť v té době mu již na základě soudem uděleného příklepu svědčilo právo držby nemovitostí. Z ustanovení § 336l odst. 1 o. s. ř. se sice podává právo vydražitele převzít vydraženou nemovitost s příslušenstvím dnem následujícím po vydání usnesení o příklepu, skutkový závěr o tom, že se tak v posuzované věci i stalo, však v řízení učiněn nebyl. Pro výsledek řízení o vylučovací žalobě je nadto podstatné, jaká práva vylučovateli (žalobci) svědčí ke dni rozhodnutí soudu o této žalobě;

pro posouzení toho, zda byl vůbec kdy dán důvod nemovitosti sepsat, je pak určující den soupisu (10. 6. 2002). O „oprávněné držbě“ podle § 336l odst. 1 o. s. ř. pak lze hovořit jen do doby, než bude postaveno najisto, zda se vydražitel stal vlastníkem vydražených nemovitostí; jakmile je zřejmé, že se vydražitel vlastníkem nestal, nastupuje - v souladu s ustanovením § 336l odst. 4 o. s. ř. - povinnost vydražitele nemovitosti vrátit. Pro výsledek řízení o vylučovací žalobě je tedy významné jen to, zda se žalobce stal v důsledku příklepu vlastníkem dražených nemovitostí.

Problematikou účinků prohlášení konkursu na majetek povinného v řízení o výkonu rozhodnutí prodejem nemovitostí za situace, kdy konkurs na majetek povinného byl prohlášen po udělení příklepu na nejvyšší podání, avšak ještě před právní mocí usnesení o příklepu, se Nejvyšší soud již dříve zabýval v usnesení ze dne 14. 4. 2004, sp. zn. [20 Cdo 2372/2003](#). V něm uzavřel, že rozhodli odvolací soud o odvolání proti usnesení o příklepu přes zákaz provedení výkonu rozhodnutí formulovaný ustanovením § 14 odst. 1 písm. e) ZKV, je to důvodem ke zrušení takového usnesení. Toto rozhodnutí bylo posléze podrobeno i ústavnímu přezkumu s tím výsledkem, že Ústavní soud usnesením ze dne 22. 7. 2004, sp. zn. [I. ÚS 401/04](#), ústavní stížnost odmítl.

Citované usnesení Nejvyššího soudu je srovnatelné s posuzovanou věcí potud, že ani v onom případě nebylo usnesení o udělení příklepu samo o sobě skutečností, jež by vylučovala soupis dražených nemovitostí do konkursní podstaty úpadce (povinného) a že naopak další úkony, jež soud činil po prohlášení konkursu na majetek povinného za tím účelem, aby usnesení o příklepu nabylo právní moci, byly pokládány za ty, jejichž provedení zákon o konkursu a vyrovnání soudu výkonu rozhodnutí zapovídal (v § 14 odst. 1 písm. e) ZKV).

Na druhé straně pak Nejvyšší soud sjednotil rozhodovací praxi soudů nižších stupňů ve výkladu § 14 odst. 1 písm. e) ZKV též prostřednictvím usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 15. 12. 2004, sp. zn. [20 Co 471/2004](#), uveřejněného pod číslem 86/2005 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (dále též jen „R 86/2005“). V tomto rozhodnutí je formulován závěr, s nímž se Nejvyšší soud ztotožňuje a podle kterého byl-li prohlášen konkurs na majetek povinného poté, co v řízení o výkon rozhodnutí byla jeho nemovitost pravomocným usnesením o příklepu prodána, soud po zaplacení nejvyššího podání vydražitelem usnesením rozhodne o uspokojení pohledávky nákladů řízení vzniklých státu v souvislosti s prováděním dražby, nové dražby nebo další dražby a o vydání zbytku rozdělované podstaty správci konkursní podstaty, s tím, že toto usnesení má účinky rozvrhového usnesení (§ 337h o. s. ř.). Z R 86/2005 se tedy podává, že je-li konkurs na majetek povinného prohlášen po právní moci usnesení o příklepu, avšak před tím, než vydražitel zaplatí nejvyšší podání, není úkon, jímž vydražitel ve lhůtě určené v usnesení o příklepu zaplatit nejvyšší podání, úkonem, jenž by se protivil zákazu formulovanému v § 14 odst. 1 písm. e) ZKV.

Ani případ popsáný v předchozím odstavci však nevystihuje posuzovanou věc; v ní byl totiž konkurs na majetek povinného prohlášen sice po vydání usnesení o příklepu, avšak před tím, než usnesení o příklepu nabylo právní moci. Nicméně, obsah usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. [20 Cdo 2372/2003](#) především vede k závěru, že úkonem, kterým se v rozporu s ustanovením § 14 odst. 1 písm. e) ZKV provádí výkon rozhodnutí, je po prohlášení konkursu na majetek povinného i pokyn soudu výkonu rozhodnutí k tomu, aby usnesení o udělení příklepu, vydané podle § 336j o. s. ř. před prohlášením konkursu, bylo doručeno (dle § 336k odst. 1 o. s. ř.). Z tohoto pohledu se odvolací soud věci nezabýval, ačkoliv již údaj o dni, kdy usnesení o udělení příklepu mělo nabýt právní moci (12. 6. 2002), vybízel k úvaze, že takový pokyn musel být minimálně ohledně jedné z osob vypočtených v § 336k odst. 1 o. s. ř. dán až po prohlášení konkursu na majetek povinného (po 9. 5. 2002). Tímto způsobem uskutečněné porušení zákazu formulovaného v § 14 odst. 1 písm. e) ZKV pak nemůže vyvolat zákonem jinak předjímané účinky. Jinak řečeno, jestliže soud výkonu rozhodnutí v rozporu s ustanovením § 14 odst. 1 písm. e) ZKV pokračoval v provádění výkonu rozhodnutí prodejem nemovitostí tím, že usnesení o udělení příklepu doručoval osobám uvedeným v § 336k odst. 1 o. s. ř. až po prohlášení konkursu na majetek povinného, pak takové doručení nebylo účinné a právní moc

usnesení o příklepu od něj (k tíži konkursní podstaty a konkursních věřitelů) odvozovat nelze.

Jiný názor by vedl k absurdnímu závěru, že porušení zákazu formulovaného v § 14 odst. 1 písm. e) ZKV nemá žádné právní účinky (kdyby doručení mělo být i tak účinné, bylo by jedno, zda předtím soud výkon rozhodnutí učinil i jiné, tomuto zakazu se protivící, úkony). Ve spojení s ustáleným výkladem podávaným soudní praxí, podle kterého v řízení o výkon rozhodnutí, v němž úpadce vystupoval ke dni prohlášení konkursu jako povinný, zůstává účastníkem řízení i nadále úpadce (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2000, sp. zn. [20 Cdo 1105/2000](#), uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 11, ročník 2000, pod číslem 95), by takový výklad § 14 odst. 1 písm. e) ZKV vedl rovněž k velmi obtížně reparaovatelným (ne-li zcela nereparaovatelným) účinkům.

V tomto ohledu je právní posouzení věci odvolacím soudem neúplné a již proto též nesprávné.

Napadené rozhodnutí by však neobstálo ani kdyby usnesení o příklepu vydané podle § 336j o. s. ř. bylo sice doručeno (dle § 336k odst. 1 o. s. ř.) před prohlášením konkursu, avšak konkurs na majetek povinného by byl prohlášen v průběhu lhůty k podání odvolání proti němu (před jeho právní mocí). V tomto úseku řízení již nejde ani o nařízení výkonu rozhodnutí, ani o fázi „provádění“ nařízeného výkonu rozhodnutí. Potud daný úsek řízení (v němž jde o nabytí vlastnictví k draženým nemovitostem vydražitelem na straně jedné a tomu odpovídající ztrátu vlastnictví k týmž nemovitostem povinným na straně druhé) není podřaditelný pojmu „řízení o výkon rozhodnutí“ ve smyslu § 14 odst. 1 písm. c) a dopadají na něj (z hlediska přerušení běhu lhůt) účinky přerušení řízení dle uvedeného ustanovení, takže usnesení o příklepu nenabývá právní moci (srov. mutatis mutandis též bod XXIV. stanoviska, str. 190 /366/).

Názor žalobce, podle kterého jsou na věc uplatnitelné závěry obsažené v nálezu Ústavního soudu o povaze veřejné dražby, v této souvislosti též neobstojí. Posuzovaná věc se týká procesu nabytí věci na základě rozhodnutí státního orgánu (soudu) - usnesení o příklepu, takže o smluvním procesu nabývání vlastnictví k draženým nemovitostem zde vůbec nelze hovořit.

Rovněž neobstojí námitka o retroaktivním působení právní normy. Účinky zákazu obsaženého v § 14 odst. 1 písm. e) ZKV se totiž v dané věci prosadily až dnem prohlášení konkursu (nikoli zpětně). Před právní mocí usnesení o příklepu se žalobce vlastníkem dražených nemovitostí nestal (ani stát nemohl).

Právní posouzení věci odvolacím soudem tudíž správné není a dovolací důvod dle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. byl uplatněn právem. Nejvyšší soud proto, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.), napadený rozsudek zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 a 3 o. s. ř.).